

Børne Blad

Entered at the post-office at Decorah, Iowa, as second class matter.

Nr. 9.

1ste mars 1896.

22de aarg.

Søde lillegut.

Børneblad.

udkommer hver søndag og koster 50 cents for aaret, betalt i forstod. I passer til en adresse paa over 5 ekapl. leveres det for 40 cents, og over 25 ekapl. for 35 cents. Til Norge koster det 60 cents.

Penge og bestillinger, samt alt, hvad der angaar expeditionen, sendes direkte til LUTH. PUB. HOUSE, Decorah, Iowa.

Alt vedkommende redaktionen af bladet sendes til Rev. E. Wulfsberg, Decorah, Iowa.

Undervisningsplan for søndagsskolen.

Tredje aargang.

9. Løse.

Den tredje artikel.

XI. Kirken.

C. Dens Mission.

ABC-klassen: Ap. Gj. 1, 8: I skal bære mine vidner.

Katekismus-klassen: Samme som ovenfor og Mark. 16, 15: Gaar bort i al verden og prædiker evangelium for al skabningen.

Forklarings-klassen: Samme som ovenfor, 2 Kor. 5, 20 (Sp. 415) og 1 Pet. 2, 9: I er en udvalgt slegt, et kongeligt presteskab, et helligt folk, et folk til eiendoms, forat I skal forkynde hans dyder, som talde eder fra mørket til sit underfulde lys.

W i n k.

„Jeg tror en — kirke.“

(Det store missionsopdrag, Bbh. 98; den store missionsgave, Bbh. 99; Kirkens missionsarbejde, Bbh. 100, 102, 103).

— „Kirke“ betyder egentlig en fremkaldt forsamling. Og til hvilket virke har den Helligaand fremkaldt kirken ud fra verden og forsamlet den? Forat den skal bære budskabet om den frie frelse i Kristus til den faldne menneskeslegt.

— Som flamme paa et lys er Kirken baade resultat af brand og aarsag til den, en ild, der er antændt og igjen antænder. Derfor er Guds Ord betroet den, forat den skal meddele det til andre; derfor er den et helligt presteskab, forat den skal føre sjæle til Kristus; derfor har den faaet himmeriges nøgler, forat den skal oplukke himmerige for de elendige.

— Blot da er Kristus i kirken, naar den udretter hans mission. Ifke til kirken i hvilket somhelst forhold har Kristus sagt: „Se, jeg er med eder alle dage“, men til kirken, forsaavidt den gaar ud i al verden og prædiker evangelium for al skabningen. Det hedder ifke: „Bliv! og

se, jeg er med eder“, men: „Gaa! og se, jeg er med eder!“

— Ordet og sakramenterne er de eneste, men ogsaa de fuldkomne tilstrækkelige midler, ved hvilke kirken skal udføre sin missionsgjerning — Ordet, som er det svøb, i hvilket Kristus bydes frem til os, og den uforfrængelige sæd, af hvilken vi gjenfødes, daaben, som er det middel, ved hvilket vi iføres Kristus, nadveren, som er det middel, ved hvilket vi ihufommer ham som vor Frelser.

— Davies, missionær i Vestindien, fortæller: Da jeg paa Barbice i 1840 optraadte navnene paa menighedslemmerne for at erfare, hvor meget enhver vilde give til opførelse af et nyt gudshus, optraadte jeg ogsaa navnet „Fitzgual Mattheu“. „Her er jeg“, raabte den næbte og humpede i fuld iver og alvor med sit træben fra forsamlingen hen til bordet. Da han kom frem, stak han haanden i lommen, tog noget sølv op og sagde: „Det er for mig!“ „O“, svarte jeg, „behold kun dine penge; jeg behøver dem ikke endnu. Jeg vilde blot vide, hvor meget enhver formaade at give. En anden gang skal jeg modtage pengene.“ „Al“, svarte han, „Guds gjerning maa gøres, og jeg kunde dø!“ Og dermed for han med haanden i en anden lomme, tog atter en haandfuld sølv frem og sagde: „Det er for min kone!“ Og derpaa stak han sin haand i en tredje, fremtog en lidt mindre pakke og sagde: „Det er for mit barn!“ Det var tilsammen tre pund sterling, 15 dollars, en stor sum for en fattig marknegler med træben! Dog, hans ord var mig mere værd! Jeg har hørt veltalende prestes og har haft megen opbyggelse af dem, men aldrig har jeg faaet et saadant indtryk deraf som det, denne stakkars neger efterlod hos mig. Maatte vi aldrig forglemme dem, maatte de blive indprægede i vore hjerter, maatte de blive vort valgsprog i al vor gjerning og virksomhed for Herrens sag: „Guds gjerning maa gøres — og jeg kunde dø!“

— Engang kom to mænd, der samlede bidrag til missionen, ind i et lidet hus. De søgte en mand, hvis navn var dem opgivet, men tog feil af husnummeret og kom ind i en liden stue, hvor en fattig gammel kone boede. Da de saa hende, undskyldte de sig og vilde gaa videre. Men saa snart den gamle kone hørte hvad deres erende var, raabte hun: „Hvorfor vil I gaa? Mener I kanske, at jeg ikke vil give eder noget? Jo, her bor et kongebarn, skal jeg sige eder.“ Hun gav da mændene en selvkilling, hvilket var alt, hun eiede af penge. Ved troen var hun bleven den himmelske konges barn, og derfor vilde hun være med at hjælpe i hans sag. Der er et gammelt ordsprog, som siger, at „adel forpligter“, det vil sige, at den, som er af højt stand, har særlige pligter mod sine medmennesker. Men ingen blandt menneskene er fornemmere end Guds børn.

Lessons for the Sunday School.

THIRD YEAR.

9. Lesson.

THE THIRD ARTICLE.

XI. The Church.

C. Its Mission.

ABC Class: Acts 1, 8: Ye shall be witnesses unto me.

Catechism Class: Same as above, and Mark 16, 15: Go ye into all the world, and preach the Gospel to every creature.

Explanation Class: Same as above, 2 Cor. 5, 20 (Qu. 415), and 1 Pet. 2, 9: Ye are a chosen generation, a royal priesthood, an holy nation, a peculiar people; that ye should show forth the praises of him who hath called you out of darkness into his marvellous light.

SUGGESTIONS.

"I believe in the—Church."

(The Great Commission, B. H. 98; the Great Mission—Gift, B. H. 99; the Work of Missions, B. H. 100, 102, 103).

— The stronger the light is at the centre, the greater is the circumference of the circle it will irradiate.

— Fire that has no vent, has soon no flame; if the flame cannot get out the fire goes out. Christian life is the fire, mission-work the vent.

— Believe great things, attempt great things, expect great things!

— What right has a man to be so busy that he cannot do his duty?

— The Church is not simply a ferry-boat, but a life-boat.

— Who would withhold a few drops of moisture from the parched flowers of the garden, because he had not plenteous streams at his command?

— If you cannot go, then send! If you cannot send, then give to those that go or send! If you cannot give, then pray for those that go, or send, or give!

— Should every twinkling star cease its shining, because it is not the sun, how dark the night would be!

— A young Sunday-School teacher, a poor seamstress, one Sunday gave to a rough street arab a shilling to go to Sunday School. That boy became the great missionary Amos Sutton!

— The seed dropped by a bird's beak into a crevice of the Alps may by growth send tremendous rocks tumbling.

— A trumpet is a means of adding volume to a voice, so that he who, otherwise, could reach but a few hundreds, may now speak to hundreds of thousands. A lamp-stand is an arrangement for raising a burning lamp so that its ray may pierce the darkness more affectually, by being lifted above obstructions: Now the body of believers constitutes a trumpet to give to the voice of the preacher penetrating power—a lamp-stand, to lift the light of testimony so that it may shine farther. And as every atom of the trumpet or lamp-stand contributes to the result, so every true believer helps to make the Gospel witness sound louder and reach the farther.

— While Livingstone was in Africa, a Mrs. McRobert of Scotland, unable in person to share his toils, sought prayerfully to help his labors to greater effectiveness. She had saved 50 dollars, and gave this sum as a consecrated offering to him that he might hire a native African as a body-servant. Livingstone used the gift to hire the faithful Mebalwe; and, when at Mabotsa, a lion seized Livingstone by the shoulder, tore his flesh and crushed his bone, there seemed no hope for his life except that God should work a miracle. While that beast's paw was on his head, Mebalwe diverted the lion's attention from his master to himself and risked, as he nearly lost, his own life to save that of Livingstone. How little did that humble Scotch woman foresee that her 50 dollars would indirectly be blessed to the prolonging of that priceless life for the missionary toils and triumphs of thirty more years!

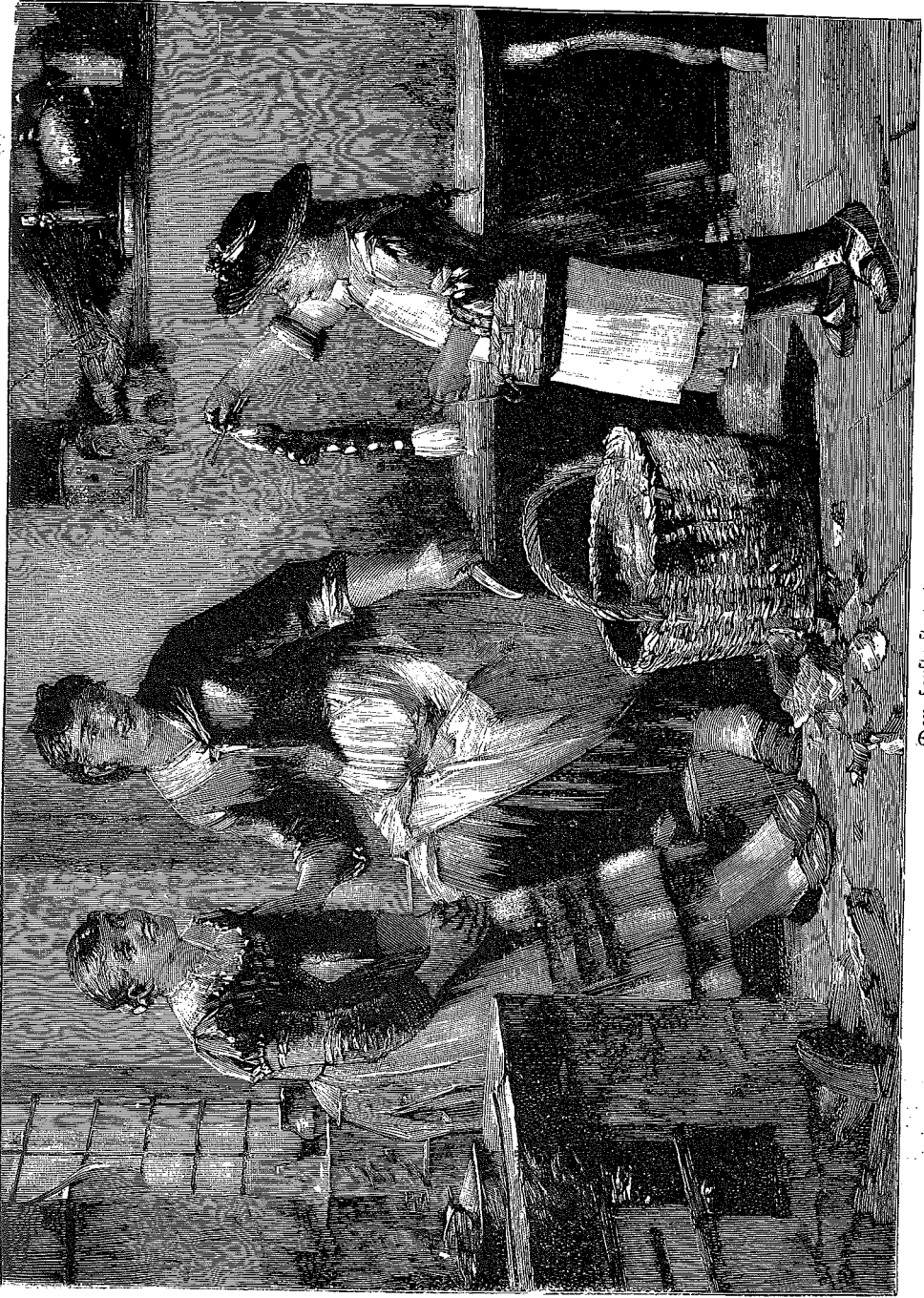
— A minister who was very successful in his work was asked, how it was he was able to accomplish so much. He replied, "It is not I that do it, it is my church. I preach the Word of God as hard as I can on Sundays with my mouth, and then I have 400 members who go out and preach it every day of the week by their lives."

— Plutarch says that nothing contributed more largely to the greatness and glory of Rome than the fact that, when any people were conquered, instead of being destroyed, they were incorporated with her, and partook of the same privileges, duties, and honors. This is a parallel to the progress of the Church.

— To work for God is like sowing on a windy day. A few seeds may drop where we think we sow all; and when we go to seek for fruit, there is but a handful, and we are grieved. But our seed is growing in other fields, by the wayside, on the mountains, in the forests, everywhere; and at the end we shall be astonished to behold our harvest.

Smaa fiskere paa hjemviten.

Den første strømpe.

Den lille franskmand.

(Fortættelse.)

Sa, ja, det er sandt", raabte en anden. Det er og bliver dog sandt, hvad vi har lært i vor barnelærdom: „Salig er de barmhjertige; thi dem skal vederfares barmhjerlighed. Og de andre var enige med ham.

10. Under politiets opføgt.

En tid senere blev der sluttet vaabenstilstand. I flere uger havde der hverken vist sig fransk eller tyske soldater i den lille landsby. Alle glædede sig til freden, som man nu snart turde haabe paa, og det var, som om solen nu ligesom skinnede lysere og venligere ned i landsbyen. Men for Lorents og hans familie kom der tunge dage. Han blev bestyldt for at have stjaalet en større sum penge fra en af de rigeste af stedets bønder.

Sagen forholdt sig saa: Lorents var flink til at pøde træer og havde ogsaa pødet nogle i den rige bondes have, haven var omgivet af et lavt, daarligt stengjærde. Nu havde Lorents lagt fra sig nogle af sine gartnerredskaber paa gjaerdet, og netop paa dette sted havde bonden gjemt en del guldpenge under en sten af frygt for fiendlig plyndring. Da de fiendtlige soldater atter havde forladt stedet, og bonden vilde hente frem sine penge, var de til hans skræk forsvundne. Han fattede mistanke til Lorents. Han vidste, at denne havde haft vanskelig for at faa penge nok til at betale sin forpattningsafgift; thi Lorents havde, dengang han pødede i hans have, flere gange forgjæves bedet om at faa laane penge af ham. Han foretog i stilhed en del undersøgelser og fik vide, at Lorents havde faaet penge til at betale hele afgiften; han ansaa det derfor som en sikker sag, at Lorents maatte have stjaalet de bortkomne penge. Han gik straks til forvalteren paa Waldenberg, der tillige var stedets politi, og anklagede den stakkers forpakter. Anklagen gjorde sterkt indtryk paa forvalteren. Han havde endnu de guldpenge, han havde faaet af Lorents, og hentedede dem nu frem og spurgte bonden, spænd han viste dem frem, hvad slags penge, det var han havde mistet. Det var netop af samme sort. Han lagde dem frem paa bordet foran bonden, og denne udbrød: „Det

er netop dem, som Lorents har stjaalet fra mig", og vilde straks tage dem. Men forvalteren sagde: „Nei det er ikke saa hurtigt gjort. Jeg maa ogsaa først tale med Lorents."

Lorents blev hentet og spurgt om, hvorledes han havde faaet pengene. Han forsikrede, at de havde været indspeede i Ludvigs tøsknapper, han henviste forøvrigt til, hvad hans hustru havde optegnet saavel om fundet, som om hvad hun havde givet ud for Ludvig.

Forvalteren sendte straks bud efter Johanna med ordre til, at hun skulde tage med, hvad hun havde skrevet op. Johanna kom skjælvende og forskrækket; hun ansaa det for en stor skam at blive hentet af politiet. Lorents maatte gaa ud, og Johanna blev forhørt; hendes udsagn stemte aldeles med hendes mands. De optegnelser, hun havde taget med, gennemsaa forvalteren med synlig tilfredshed. Men han bemærkede alligevel: „Dette er altsammen vel og bra; men hvem indstaar mig for, at De ikke har været saa listig at skrive alt dette netop for det tilfælde, at de skulde blive stillet for retten!"

Han lod derpaa ogsaa Ludvig hente; men han vidste ikke det mindste om guldpengene, hvilket var en meget slem omstændighed for Lorents og Johanna. Forvalteren var en streng mand, men retfærdig. Han var derfor i ubished om, hvad han skulde mene, enten han skulde sætte tillid til Lorents's udsagn eller anfæ det altsammen for løgn og bedrag og et aftalt spil. Han vovede ikke ligetil at erklære Lorents for skyldig, men heller ikke friskende ham. Han udsatte derfor sagen en tid; men paa de stakkers forpakterfolk hvilede der fra nu af blandt folk en haard mistanke om, at de havde stjaalet.

Sagen vakte stor opføgt i landsbyen og blev det almindelige samtaleemne overalt, hvor folk kom sammen. Lorents's børn Konrad og Ruse kom ofte hjem med forgrædte øine og fortalte, at deres kammerater havde skjeldt dem ud for tyvkap.

Lorents og Johanna nød vistnok blandt mange brave bønder agtelse og anseelse som forstandige og hæderlige, fredlige og arbejdssomme folk, men de havde ogsaa sine fiender. Da de var fremmede, som var tilfældet stedet, blev de allerede af den grund af mange seede paa med skjæve øine, og hvis de ikke i et og alt fulgte stedets skik og brug, skulde man naturligtvis straks have noget at sige. Bøn-

derne ikke idethele ikke, at en fremmed skulde forpakte den pene gaard. Hertil kom, at den flere gange omtalte onde Krall havde ønsket at forpakte gaarden og havde faaet bønderne, der var rædte for ham, til at love ikke at hyde mere end han for forpaktningen. Krall havde derfor følt sig sikker paa, at han skulde faa gaarden mod en ganske ubetydelig aarlig afgift. Han blev som følge heraf i højeste grad forbitret, da gaarden blev bortsat til Lorents, og var fra den tid af Lorents's svorne fiende; han skulde altid have noget at klandre eller haane ham for. Nu benyttede han selvfølgelig enhver leilighed til at forsikre, at Lorents var en skjændig Løgner og tyb; den egenlystige bonde, hos hvem tyberiet var skeet, holdt fuldstændig med ham og mente, at forvalteren var en uretfærdig dommer, naar han ikke straks havde ladet ham faa de guldstykker, han havde havt paa sit konter, og uden videre dømt Lorents til at udbetale ogsaa de øvrige.

Der var ogsaa endel bondeløner, som ikke likte Johanna. Hun havde faaet god opdragelse og havde gaaet paa en god skole, og stod i saa henseende over de fleste kvinder der i egnen; som følge deraf kunde hun heller ikke dele mange af deres overtroiske meninger. Hun gif heller ikke aldeles klædt som dem; hendes dragt var mindre kostbar end deres, men langt anderledes net og klædelig. Af disse grunde var hun bleven seet paa med skjæbe øine baade af den ene og den anden; men nu viste man hende og hendes mand ligetil foragt.

Lorents trøstede sig med sin uskyldighed. Men Johanna var meget nedtrykt og sad mangen gang i stilhed og græd. Hendes mand søgte at opmuntre og trøste hende. „Kjære Johanna“, sagde han saaledes sent en aften, da hun sad ved vinduet og græd. „Betragt maanen, som skinner saa skjøn og klar deroppe paa himmelen. Se, nu kommer en mørk sky og skygger ganske for den. Men vent bare en liden stund. Nu er atter skyn borte, og den kjære maane straales paany lys og klar ligesom før. Saaledes er det med uskyldigheden; den kan nok blive tilsværtet og fordunklet ved bagvaskelser og falske beskyldninger, men tilsidst vinder den alligevel seier. Gud vil nok ogsaa jage væd de skyer, som nu gjør det mørkt for os, og lade vor uskyldighed blive klar og aabenbar for alle mennesker.“

11. Gjenhynet.

En søndag gif Lorents og Johanna som fedbvanlig med sine børn til kirke. Det var en vakker høstmorgen. Børnene var glade og fornøjede, men moderen var meget bedrøbet, fordi mange af de søndagsklædte folk ikke engang vilde hilse paa hende, men blot sendte hende nogle foragtelige blikke. I kirken bad hun inderlig Gud, at han maatte tage bort den store forsmædelse, som hvilede paa hende og hendes mand derved, at de blev anseede som tybe.

Da hun efter endt gudstjeneste gif ud igjen af kirken sammen med sin mand og sine børn, fik hun se, at en sin vogn, forspændt med fire hester holdt foran deres hus. Det var godsieierens vogn, og hun hørte hvorledes folk snakkede om, hvorledes han altfaa atter maatte være vendt tilbage efter sin flugt; thi ogsaa han var flygtet af frygt for de fremmede krigere.

Det var ganske rigtig hr. Waldenbergs frue, som stod udenfor Lorents's dør, og ved siden af hende en anden fremmed dame, som havde et meget fint adeligt udseende. Bludselig satte Ludvig i et højt skrig: „Mama, mama!“ og styrkede hen mod den fremmede dame, som modtog ham med udbredte arme og græd af glæde ved atter at kunne trykke den kjære gut til sit bryst. Ogsaa Ludvig græd af glæde. De omstaaende var meget rørte ved denne gribende scene og fik taarer i øinene. „Det er Ludvigs mor“, hviskede de til hverandre, „hvem skulde tro, at den stakkars gut havde en saa fornem mor.“

Da der stadig strømmede flere og flere folk sammen, sagde fru Waldenberg til Ludvigs mor, at det vist var bedst at de gif ind. Moderen var saa bevæget, at hun næsten ikke kunde staa paa sine ben, og maatte sætte sig paa en bænk, da de kom ind. Hun betragtede Ludvig med stor tilfredshed: „Nei, hvor du har vokset, gutten min! Og hvor frisk og stærk du ser ud.“ Hun glædede sig ved at se, hvor pent og ordentlig han var klædt; han var iført en blaa dragt, som man havde gjort saabidt muligt lig den forrige, der var nu bleven for liden; der var ikke kniplinger paa hans halskrave, men den var pen og ren, og det vakre sorte haar var ordentlig klippet og kjæmmet.

(Fortsættes.)

Et par smaatræk fra Ambrosius's liv*

I

Ambrosius, der var biskop i Mailand, havde faaet befaling til at overlade en kirke udenfor byen til de kjætteste arianere. Denne befaling blev gjentaaget i den stille uge i aaret 386. Men den uforfærdede biskop svarede bestemt nei til keiserens vilje i saa henseende. „Nabot vilde ikke overgive sine hedsres eiendom paa kong Akabs forlangende,“ sagde han, „og jeg skulde overgive Jesu Kristi eiendom! Det være langt fra!“

Trods alle keiserindens trudsler gaar han hver dag forbi det keiserlige palads, hvor hans gang førte ham enten i sygehøj eller til bøn og betragtning paa martyrernes grave. Ingen vovede at gjøre ham nogen fortræd.

Saa brister keiserindens taalmodighed. Hun udgiver i sin søns, den endnu ikke voksne keiser Valentinian den andens navn en forordning, der byder Mailands biskop at gaa i landflygtighed. Ambrosius fandt, at det under disse omstændigheder vilde være at svigte sin hvrdepligt mod sin menighed, om han nu forlod den. Han forblev derfor i byen, beredt til at lide, hvad der maatte times ham.

Smidlertid tiltager spændingen, og der udbreder sig rygter om, at modstanderne vil gribe Ambrosius med magt og føre ham bort. Han begiver sig da ind i sin hovedkirke, ledsaget af en stor del af sin menighed, der omgav ham som en æresvagt. Omkring kirken stod de keiserlige soldater, der havde ordre til at slippe enhver, som vilde ind i kirken, men ingen ud. Med bevæget sind holdt da Ambrosius i det overfyldte gudshus en gribende prædiken for at berolige og opmuntre folket og udbille sin personlige mening om sagen.

Men ingen slap ud af kirken. I flere dage og nætter varede dette hellige fangenskab. Prædikener afløstes af bønner, og bønnerne af læsning i den hellige skrift.

* Efter dr. Bangs „Kirkehistoriske smaatrykker,“ en interessant bog, som ikke mindst vor lærerstand vil læse med stor interesse.

Til afvætsling lod Ambrosius tillige afsynge i kirken flere af ham forfattede hellige lovsange, der blev sungne som velselsange mellem præsterne og folket.

Denne sang ved nat og dag af den trængte menighed gjorde et saa vældigt indtryk, at endog soldaterne, der holdt vagt omkring kirken, i den grad blev grebne deraf, at de uvilkaarlig stemte i med.

Blandt dem, der var tilstede i kirken i denne ligesaa alvorlige som vækkende tid, var den gamle Monika med sin søn, den senere saa berømte Augustin, der var bleven vakt ved Ambrosius og nu blev forbedt til daaben. I det Augustin som gammel mand kaster blikket tilbage paa denne begivenhed, skriver han:

„Hvor mægtig bevægedes jeg ikke ved din kirkes lifflig brusende toner, o min Gud!“
— „Disse søster flød ind i mine øren, og sandheden smeltede mit hjerte; gudsfrygtighedens sølselse vældede frem deraf, og mine taarer randt, og jeg var salig derunder.“

Mod denne syngende, vaagende og bedende menighed, der stod som en mur fast omkring sin biskop, kunde keiserinde Juliana ikke staa sig. Ambrosius var hende for sterk, hun maatte give efter. Saa fik da menigheden i Mailand beholde baade sine kirker og sin biskop. Et par aar senere maatte hun endog ydmyge sig til at bede Ambrosius reise som gesandt til en oprører for at mæggle fred mellem ham og hendes søn.

Stjulte Dyr.

1.

Vi begriber ikke, hvorfor du er saa grætten paa skolen. (3 fugle, 1 pattedyr.)

Lina Høng fra Skibtevd.

2.

Han er en koselig mand. (2 fugle, 3 pattedyr.)

August Arctander fra Buksnes.